

Janu.

Szondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

TARTALOM:

*Boykott-áttörők a Dunán • Ágoston,
a csatahős • Uj kormány, régi
programm • Titokzatos belépő-
jegyek és más rendőrségi
tréfák • A cukros ember
karrierje • A nagyvárosok
közül miért épen Buda-
pesten legnagyobb a
lakásinség?*

Megjelenik hetenként

*Budapest, 1920. évi
~ július hó 22. ~
II. évf. 30. sz.
Előfizetési díj
negyedévre
50 korona*

*Kiadja a
Központi
Sajtó-
vállalat
R. T.*

ÁRA

• 4 •

KOR.

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

Műsor:

Az utolsó hajnal

Phönix-film. Irta: Siklósi Iván.
Főszerepekben: Leopold Kramer,
Cláry Lotto és Balassa Jenő.

Előadások naponta 1/25, 1/27 és 1/29 órai kezdettel.

OMNIA

Mozgóképpalota

VIII. ker., József-körut 31. sz.

Műsor:

A washingtoni futár

több folytatásos kép III. része.
Főszerepben: PEARL WHITE.

Előadások kezdete naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szolid szórakozóhelye. Csupa
elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Arnyas kert.
Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

Scala Színház

Angol Park
mellett

Minden este 7 órakor Péchy Erzsébet, dr. Székely-
hidó, Galetta és Rátkai Márton főléptével:
S z é p H e l é n a.

MOZIT

akar berendezni villany-
mészfény- vagy acetilénre?

Kérjen árajánlatot

HATSCHER és FARKAS

kinematografiai szaküzletből

Budapest, IV., Károly-körut 26.

Filmkölcsonzó! TELEFONSZÁM: 142-78.

Az irodalom szenzációja:

BANGHA BÉLA legújabb műve

Magyarország ujjaépítése és a kereszténység. Ára 35.20 K.

Kapható a Központi Sajtóvállalat könyvkereske-
désében Budapest, IV., Duna-u. 6. (Klotild-palo-
tában, a Belvárosi kávéház mellett.)

KERTMOZI (Városligeti fasor és Aréna-út sarkán.)

Tudja-e már,
hogyan ki **A fehérfogú álarca?**

Előadások 3/49 Nézze meg a harmadik részt:
és 10 órakor. **Az élő halott.**

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET. Telefon 55-55.

N a p o n t a este fél 8 órakor a kiválóan
szenzációs műsor.

Uj! 3 Tribollos, Strodi, 3 Alfredo. Uj!

Csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután
4 órakor családi- és gyermek-előadás.

**A keresztény
magyarország
nagybankja**

a

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Elfogad betéteket folyó-
számlán és takarékpénztári könyvecskére.

RÉSZVÉNYEK ÁRA DARABONKÉNT 105 KOR.

Hansa cigarettahüvely vattával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondolat

Uj kormány, régi programm

Megalakult az új kormány. Bethlennek az a kísérlete, hogy a parlamenti pártokon kívül álló politikusokat vonjon bele a kormányzatba, a pártok ellenállásán meghiúsult.

Azt óhajtanánk, ha a pártok ugyanilyen szívóssággal követelnék a közösen megállapított programmpontok végrehajtását. Az a kormányzati irány, mely a koncentrációval kezdődött és Simonyi-Semadam rendszerével fejeződött be, nemcsak a parlamentben vált lehetetlenné, hanem a keresztény tömegeknél is, melyek kiábrándultan és elkeseredetten várják a keresztény hegemónia intézményes biztosítását, a keresztény programmpontok megvalósítását. Ez a külső nyomás, a közhangulatnak a kormányzattal való szembefordulása volt az az egybeforrasztott tényező, amely a két kormányzó pártot végül is egyesülésre kényszerítette. Ha Bethlen István mögött nem áll a közhangulat, nem sikerült volna létrehoznia az egységes pártot. Tévedés azonban azt hinni, hogy a pártegyesítéssel levezetődtek azok az indulatok, melyek

a két pártot egyesülni kényszerítették. Az indulatok meg vannak ma is, sőt intenzitásban csak nyertek és erőteljesen követelik a programmpontok megvalósítását.

Fölmerül az a kérdés, hogy melyek azok a programmpontok, melyeket a keresztény magyar közvélemény megnyugtatóra elsősorban kell megvalósítani. A problémák problémája a zsidókérdés. Ezen a ponton nincs sem a halogatásnak, sem pedig a taktikázásnak semmi helye. A zsidóság kiszorult ugyan a parlamentből, azonban hatalmi szervezetei a legteljesebb mértékben behálózzák még ma is az országot és bekapcsolódnak a zsidóság külföldi erőszervezeteibe. Az ország közgazdaságának irányítása teljesen kezükben van, a sajtó tulnyomó százalékában szintén. A zsidó sajtó közvéleményt akar teremteni, illetve a maga javára akarja meghódítani a magyar közgondolkozást. A politikailag iskolázatlan keresztény tömegek a zsidó sajtó koncentrikus támadása alatt máris ingadozni kezdenek és a parlamentben nem történt semmi, hogy ezen a téren a keresztény magyarság javára eltolódást teremtsenek, ha kell, hatalmi eszközökkel.

Szöveg

A bankok és a zsidó sajtó olyan rettentő, szinte áttörhetetlen harc-vonalat alkotnak, hogy a politikai hegemoniát illuzóriussá teszik. A papiros-kérdés radikális megoldásával lehet áttörni elsősorban a hálózatot. Bármennyire jajgatnak, tiltakoznak és remegnek e kérdés fölvetésénél, nem lehet kitérni előle és nem szabad elvonni a parlament illetékessége alól. A papiros közszükséglet, melynek elosztásánál a nemzetiségi arányszám a perdöntő. Minden ellenérv megtörik ennek az elvnek erején és a magyar közvélemény nem lesz kénytelen tünni a zsidólapok burkolt támadásait és destruktív kritikai módszerét.

A kontingentálásnak kell érvényesülnie az egész politikában. Mihelyt a százalékolást végrehajtjuk, megszűnik a zsidóság térfoglalása. Kétszeresen fontos ez az elv az egyetemi oktatásban, ahol a zsidóság százalékarányát huszszorosán meghaladó tömegben veszélyezteti a magyar intelligenciát. A demokráciák fejlődésével a nemesség elvesztette szerepét, melyet a középosztálynak kell átvennie. Ennek a középosztálynak magyarnak kell lennie, tehát a leghatározottabban követeljük az egyetem megvédését. A numerus clausus olyan követelés, mely elől nem tanácsos kitérni egyetlen kormánynak sem. Nemzedékek sorsa dől el ezzel és jövőnk biztosságunk. A zsidó szellemi proletariátus, mely a bolsevizmust nyakunkra zúditotta, a tanszabadság frázisával rohanta meg az egyetemet

és vált esküdt ellenségünké. Magyarországon a tudomány legyen a magyaroké, akik soha sem fogják a haza ellen fordítani fegyvereit. A numerus clausus alapkövetelése a keresztény közvéleménynek, melyet nem lehet kikerülni.

Szociális téren egész sereg tennivaló van. A vagonlakók kérdését meg kell oldani a lehető legsürgősebben. Amíg magyar ember hajléktalan, addig idegennek nincsen joga Magyarországon lakásra. Erre az elvi álláspontra kell helyezkednie a kormánynak és nyomban el van intézve Magyarország legégetőbb problémája.

A tisztviselőkérdés szintén azok közé tartozik, melyek körül a legnagyobb taktikázás folyik. A pénzügyminisztérium részéről olyan hangok hallatszanak, hogy a tisztviselők létszámát feltétlenül csökkenteni kell, különben az államháztartás csődbe kerül. A tisztviselők egy részét végkielégítéssel akarják elbocsájtani. Sorsuk nem lehet különbös a keresztény társadalom előtt. Nem engedhetjük, hogy szellemi desperádók váljanak belőlük és elhagyatottságukban odavessék magukat a destrukciónak.

Szombat

a földbirtokreformnak méltányos és az országra nézve sem veszedelmes megoldást kell találnia, össze kell kapcsolódnia a tisztviselő-kérdéssel. A hivatalukat vesztett és fölöslegessé vált tisztviselőket bele kell kapcsolni a termelésbe és ezzel nem csak a magyar állam költségvetése könnyebbülne meg terhüktől, hanem az ország közgazdasága nyerne velük, mert az inaktív tisztviselő produktív termelővé válna.

Ezek azok a programpontok, amelyeket az ország végre akar hajtani és amelyek végrehajtása nélkül nem nyugszik meg a magyar közvélemény.

Bojkott-ättörök a Dunán

A bojkott visszafelé sült el Ausztriára. Az éhes bécsiek már rabolnak. Elrabolták azokat a gyümölcsvonatokat, amelyeket Németországba indítottunk s a gyümölcsstolvaj bécsi szocialista vezérek a hünös uton szerzett gyümölcsös kosarakból frissítik a hanyatló vörös lelkesedést. Ezt a rablást valószínűleg folytatni fogják majd a buzavonatoknál s jaj annak a mákszemnyi élelemnek, amely Ausztrián keresztül indul kifelé.

De azért verik a mellüket, a hasuk korog s ma-holnap szikrázik a szemük az éhségtől.

Az anyagi javak csempészete mellett van még többek közt Magyarországon valami, ami nagyon érdekli a bécsi «magyarokat». És ez: az igazságszolgáltatás, amelyet a magyar bíróság oszt. Ide fülelnek hónapok óta már, minden vádlottat úgy ünnepelnek, mint egy martirt, s akinek egyszer is kezébe került a Bécsi Magyar Ujság egy száma, az meghökkenve láthatta, hogy a büntetőtörvényszék tárgyalása szinte szóról-szóra megjelenik a Bécsi Magyar Ujságban. Sokkal bővebben ír ez a szennylap hitsorsosai kérdőre vonásáról, mint a pesti lapok.

Önkéntelenül azt kérdezi az ember, hogyan lehetséges az, hogy a szigorú határzár mellett mégis megkapja ez a bécsi rágalomgyár a tárgyalások egész anyagát? Nem azért, mintha titkolni valónk volna, hiszen a tárgyalások nyilvánosak. A híres bojkottra és Gönödörék szervezettségére azonban mindenestre jellemző, hogy még az nap rotációs alá kerül Bécsben, amit Bokányi hadtestparancsnok elvtárs mond a pesti tárgyalóteremben.

Megfigyeltem a szárazföldi határzárt és megállapítottam egy hivatalos közzeggel együtt, hogy az ellenőrzés a legtökéletesebb a határon. A személyi- és csomagmotosztást senki sem kerülheti el. Már pedig valaki itt ül a tárgyalóteremben és gyorsírói jegyzetek alapján elkészíti Göndörék számára az anyagot, melyet ismeretlen uton csempész ki Bécsbe.

Erre csak egy útja lehet a titkos munkatársnak: a Duna.

Ki tudósítja Bécset?

Hogy teljes alaposággal beszélhesek a titkos hirszolgálatról, elutaztam Királyhidára. A pesti telefon itt megszakad, már Bruckkal sem lehet beszélni. Csak a vasutasok érintkeznek dróton, elkerülhetetlen ügyekben. Például a bruckiak jelentik a magyar állomásnak, hogy hadifogoly-transzport érkezett Bécs felől. A magyarok pedig jelzik, hogy 20—30 rossz vagon engednek át a határon. A vagonok az osztrák államvasutak tulajdonát képezik. Csak ilyeneket beszélnek.

Ellenben Királyhidán egy nemzetközi tudósító iroda, a Telegraphen Compagnie transito-állomást állított fel. Ez az állomás teljesen üzleti alapon bonyolítja le Bécs és Budapest között a hirszolgálatot. A Telegraphen Compagnie-t Amsterdamban alapították sok milliós tőkével, szerkesztőségeket szerveztek a legtöbb európai fővárosban, így Budapesten is. A vállalkozásnak az a célja, hogy leverjék a Reuter-ügynökséget.

Már most hogyan dolgozik a királyhidai nemzetközi ujságíró? Először is engedélyt szerez, hogy átmelessen Bruckba. Reggel 6 órakor már talpon van és zsebében a friss délutáni pesti lapokkal, átsétál a Lajta hídján. Bruckban a postatiszt megengedi neki, hogy

a pesti lapok tartalmát telefonon elmondja vállalata bécsi szerkesztőségének, amely aztán az összes bécsi lapokat informálja. Ugyanakkor cserében leadják neki a bécsi lapok anyagát, melyet a zsebében áthoz Királyhidára. Öt perc múlva már telefonon továbbítja bécsi híreit a pesti szerkesztőségnek, Ugyanezt a munkát végzi a reggeli lapoknak is.

A Telegraphen Compagnie tehát a pesti lapokból ollóz. A 4 oldalas pesti sajtó pedig csak kivonatossan közli a népbiztosok tárgyalását. Honnan értesül tehát olyan részletesen a bécsi Magyar Ujság?

A pesti hajóállomáson

Tegnap kimentem a Petőfi-téri hajóállomásra, ahonnan minden délután két hajó indul Bécsbe. Az egyiket az M. F. T. R., a másikat a Dunagőzhajózási Társaság indítja. Valószínű, hogy Göndörék rendes futárszolgálatot tartanak fenn Pest és Bécs között. A futár csak a hajóval mehet, mert itt ki tudja kerülni a szigorú motosztást. A piros futár a holmija közt viszi ki a legérdekesebb anyagot, melyet ezideig csodálatosképpen még nem sikerült elcsipni.

Miért van ez így?

A hajóállomáson már délután 4 órakor nyüzsög a nép. Utas utas hátán tolong s a rekkenő hőségben örült futkosás, vitatkozás, veszekedés, izgalom között folyik a vámvizsgálat. Fináncok és határrendőrök teljesítenek szolgálatot s mindenki köteles utlevéllet lebélyegzés végett a határrendőrségnek bemutatni.

Nincs utlevél, van utlevél

Utlevelet természetesen nem adnak. Hogy mégis van utlevél, annak egyszerű oka az, hogy a 2690/920 sz. bel-

Sundolat

ügyminiszteri rendelet alapján mindenki kaphat a gönyüi határállomásra egyszeri átlépési engedélyt. Ezt az extra-utlevelet a belügyben az idegen alattvalók számára Tomcsányi tanácsos, a magyar állampolgárok részére pedig Áldassy tanácsos állítja ki. Aki ezt megszerezte, az elmegy a rendőrségre, kijelentkezik, fut a konzulátusra a vizumért s még az nap ott áll a hajóállomáson a határrendőrségi láttamozásért. Öt perc múlva pedig a legkisebb akadály nélkül vitorlázhat Bécs felé.

Hány zsidó utazik egy nap

Nem tudom államérdek-e az, hogy az osztrákok ellenséges támadása idején kieresszünk innen valakit, de tény az, hogy naponta átlag 200—250 ember utazik el hajóval Budapestről Bécsbe csak az egyik hajóállomásról. Közlöm például a tegnapi statisztikát:

A D. G. T. állomásáról Bécsbe utazott:

magyar állampolgár	56
cseh	«	...	23
szerb	«	...	11
német	«	...	15
más	«	...	8
osztrák	«	...	—
angol	«	...	2

Ezek között 39 zsidó volt, akik közül 33 magyar állampolgárnak vallotta magát, a többi pedig cseh-szlováknak.

Van egy rovata a határrendőrségi nyilvántartónak, amelybe beírják, hogy ki milyen céllal utazik el. Ebből a rovatból a következő statisztikát állíthattam össze:

magánügyet vallott be	78	utas
családi «	«	« 12 «
üzleti «	«	« 13 «

a többi «diplomáciai megbízást» diktált be.

Igy fest a bojkott a Dunán. Az utasok foglalkozását is meg lehet állapítani. Azt hiszem elég ez az egy adat: bankigazgató (vagy bankügyész) 27

Az ellenőrzés

Miután az utas megkapta az engedélyt a hajóra való belépésre, minden különösebb vizsgálat nélkül beszállhat. Csak a hajót kutatják át a határrendőrök és a fináncok, hogy a hajó személyzete nem dugott-e el valamit, Mikor ez a terepszemle megtörtént, beengedik az utasokat.

Az elindulás után, mikor már mindenki elhelyezkedett a hajón, megkezdődik a személyi és csomagvizsgálat. Aki tehát egy jegyzet-csomót el akar rejteni a hajón, az bátran elrejtheti, mert sem a fedélzeten, sem a kajütökben nem kutatnak már ezután. Csak a zsebeket nézik meg és a csomagokat. Aki tehát vinni akar valami bizalmas dolgot, az beszállás után a kötélcsomók alá teszi, vagy a kajütben a kalapja alá s azután nyugodtan kiáll a fedélzetre, hogy a finánc megvizsgálja.

Göndör Ferenc futárja tehát minden kockázat nélkül viheti ki «hiteles» följegyzéseit. Göndörök jobban örülnek ezeknek a népbiztosi vallomásoknak, mint egy kosár baracknak és feltűnő, hogy eddig még egyetlen egyszer sem esipték el emberüket, aki vidáman és pontosan szállít naponta a szigorú határzárlaton keresztül.

A „siber“ is utazik

Még a határrendőrségi szoba ablaka előtt tünt fel előttem először az ismert «siber» alakja. A rendőrtisztek figyelmeztettek rá, hogy tekintsem meg, milyen nyugodtan fogja csomagjait elhelyezni a hajón. Utlevelét ő is be-

nyújtotta. Miután idegen alattvaló, bizonyos fölényességgel üdvözölte a tiszteket. Sapkáját alig érintve szalutált, aranyvégű cigarettet szitt, amelyet hanyagul eldobott, mikor az ablakhoz került.

Természetesen «magánügyben» utazott. Levasalt, rézsarku koffereit két katona cipelte be a hajóra s jobbra-balra borraivalókat osztogatva, egy hindu herceg előkelőségével fogadta a hajókapitány üdvözlését. A ládákat azonnal szobájába vitette, velük együtt eltűnt ő maga is s azt hiszem: tíz perc múlva a ládákat újra kirakták a többi csomagok közé. Ő pedig cigarettázva nézte a hajó orráról a víz csillogását s néha volt egy megvető mosolya, ha a parton érzékeny jelenetek játszódtak le a bucsuzások alatt.

Sacharin uszik a Dunában

Csak a napokban lepleztek le egy ötletes hajóslegényt, akinek itt lakott a bahája Budapesten. A gavallér matróznak rengeteg pénzébe került a puccos dáma. A pénzt sacharincsempészésből teremtette elő. Bécsben olcsón megvette a sacharint, pléh hordóba zárta, a hordót leólmozta s aztán egy kötélre erősítve, a hajó oldaláról leeresztette a vízbe.

A kis hordót a hajó így huzta maga után Bécsből Pestre, ahol egy hordócska sacharint 88.000 koronáért adott el.

A Dunán is határzárlat van. És szigorú vizsgálat.

Agoston, a csatahős

A nagy és bölcs Péter elvtárs minduntalan hivatkozik arra, hogy katona volt. A gyűlölt kapitalista háborúban odatartotta mellét a géppuskáknak, árkot ásott a bihari honvédekkel együtt, marsolt velük Galiciában s bakanótákat énekelt, éljenezte a szegény hazát és a királyt, mint a többi közhonvéd és rohamokat vezetett az orosz síkságokon. Az emberek összeecsapják a tenyerüket, hogy ezt a hőst a vádlottak padjára merik ültetni, kínozzák, faggatják, hánytorgatják a multját, pedig ime: az életét is kész volt feláldozni a hazáért!

A bíróságot is kellemetlenül lepte meg Agoston Péter hazafias és hősi bemutatkozása. Az elnök egyszerűen átsiklott a rávasz Péter vallomásának ezen a részén, nem firtatta, hogy Agoston elvtárs és népdítyi igazat mond-e? Pedig csak egy kérdést kellett volna feltenni:

— Bizonyos ön abban, hogy a tűzvonalban volt a háború alatt?

Nekünk igazán nem fontos, hány esztendő kap Agoston tanár ur, de az a példátlan vakmerőség, amellyel a fronti glóriát feje fölé akarja kanyarítani, határozottan felháborító.

Agoston Péter valóban bevonult a háború vége felé a 4-es honvédekhez Nagyváradon. Itt különös figyelem révén az önkéntes káplár urat az ezredirodába osztották be. Voltak váradiaik, akik találkoztak is vele kint a «fronton», amint az irodában az ezredmaródi statisztikáját állította össze a hadosztály számára. Egy szabadságos tiszt hazajött egyszer

Szindler

Váradra és ugyancsak leleplezte Ágostont egy újságcikk keretében.

— Sose hallottam — írta, — hogy Ágoston Péter valaha is militarista lett volna, ezért nem csodálkoztam, hogy az ezredirodában körmölt. Az iroda mindig lőtávolon kívül volt, lehetőleg város közelében. Ágoston Péter azonban még oda sem azért ment ki, hogy hazájának valami szolgálatot tegyen, hanem azért, hogy szocialista megfigyeléseket végezzen. Figyelte a katonák hangulatát, jegyzeteket készített a napi kihallgatások panaszairól, hogy adatokat bocsásson rendelkezésére azoknak, akik a front felbomlásztásán dolgoztak.

Igy szól az ő frontszolgálati bizonyítványa. Ez az igazság. És ezzel az igazsággal kár elhencegni Ágoston ebvtársnak.

Titokzatos belépőjegyek és más rendőrségi tréfák

Ó igen, a rendőrség szellemes. Egyszerűbben, ötletesebben még nem oldottak meg égetőbb kérdést. A villamoson a tolongó emberek kiegészítik egymás ruháját és azonkívül sem járja, hogy a mai dohányinséges időkben szivarfüsttel bosszantsa egyik polgártárs a másikat. Most már minden jóra

fog fordulni, miden bajnak vége egy csapásra, mert — «a villamoson nem szabad dohányozni!»

A szellemes rendőrség ügyes, sőt korszakalkotó módszereivel különben villamoson kívül, mint gyalogjáró egyednek is volt szerencsém találkozni.

A napokban ismeretlen tettesek kiszédték udvarunk hátsó oldalának tizkeritészlécét, s a résen elszállították összes baromfinkat. Családunk e kedves tagjainak megszőktetése szörnyen elkeserített. A főkapitányságra siettem, hogy a közbiztonság elfajulásáról jelentést tegyek. A Zrínyi-utcai kaputól a Ferenc József-térihez tereltek, itt tudtomra adták, hogy az épületbe nem lehet csak úgy egész egyszerűen belépni, miután immár a közbiztonságot is jegyre adják. Az «Irányító»-ba kell előbb menni, ahol egy kis ablakból kukucskáló fiatalember elé kell járulni a belépő céduláért.

— Hogy hívják? — szolt rám zordonul a fiatalember, de fel sem nézett, amikor egy tucat ácsorgó után az ablakához értem.

— Baróti János — válaszoltam tisztelettel.

A fiatalember firkantott valamit és a kezembe nyomott egy cédulát. Eltovábbított. Az okirat szövege a következő volt: . . . (név helye) . . . emelet . . . ajtószám alá . . . urhoz felmehet. Az összes pontokkal diszitett közök üresen maradtak, csak az első fölé helyezett valami titokzatos jelvénytáblát, amely legjobban Polányihoz ha-

Sondolat

sonlított. Rájöttem, hogy ez az én nevemet jelenti.

A cédulát nagyon ötletesnek találtam, megkérdeztem, hogy mi haszna, célja, vagy izéje van az okmány kiállításának? A fiatalember nem válaszolt. Aztán megkérdeztem, hogy kitől származik a rendelkezés?

— A főkapitánytól — mondta valaki áhitattal.

A cédulát lobogtatva áttörtem a rendőr-kordonon és elkezdtem bolyongani Közép-Európa legbonyodalmasabb épületében. A főkapitánysági palotában minden sarkon egy kis sikátor, kezek és nyilak tömege, «Átjáró a másik épületbe» felirások a falakon. Méltó volna egy műegyetemi professzor fáradságára, hogy megismertessen velem, hogy hogyan fér el ez a sok «másik épület» a rendőrség telkén. Laikus létemre megközelítőleg sem tudnám megmondani, hány épületen jártam át, hányszor ütköztem rácsokkal elzárt farkasvermekbe, hányszor tévelyedtem el a számok tengerében, melyek három különböző rendszer szerint kerültek az ajtók fölé. De ez nem is tartozik ide. A fontos az, hogy panaszsomat egy akta kebelére öntve, három óras tévelygés után el akartam távozni a rend főhadiszállásáról.

— Kérem a jegyet! — hangzott felém ismét a kaput megszálló órségből.

Megdöböntem.

— Csak nem kell most még egy kilépő jegyet is iratni? — kérdeztem.

— Nem, a belépő jegy kilépő jegyül is szolgál, — kedélyeskedett az egyik tekintélyes férfi, — azt a cédulát tessék ideadni, amivel uraságod bejött.

Egek, hol a cédula?! Nem is sejtettem felmenetelkor, hogy a papírosdarabkát meg kell őriznem. A hatósági

közegek pedig egy kacsintással sem jelezték, hogy még egyszer számonkérjük.

— Ezt is a főkapitány úr rendelte el? — sóhajtottam, miközben izgatottan kotorásztam zsebeimben.

Már a jobb nadrágzsebemnél tartottam kutatásomban, meleg cseppek verték ki homlokomat arra a gondolatra, hogy hátha van az ötletes főkapitánynak egy rendelete, mely szerint azokat, akik céduláit nem becsülik eléggé, mélységes tömlöcbe vetik, sőt talán internálják is. Szerencsére az utolsó zsebben kissé összegyűrve megtaláltam a jegyet és átadtam az egyik rendőrnek, aki nagyon meglegedetten helyezte el gyűjteményébe. A rendőr arca oly titokzatos fénytől sugárzott, mintha értene, hogy mit jelent a főkapitány ur részére annak bizonyossága, hogy egy bizonytalan, de valószínűleg Polányi nevezetű egyén ismeretlen nemmel, korral és célzattal megfordult a kapitányság épületében.

Ennek a kinos öt perenek lelki izgalmai és rettegései a tyukészet óta amúgy is megviselt idegzetemet annyira megsebeztek, hogy bosszúra gondoltam. Elhatároztam, hogy visszafizetek mindent a főkapitány urnak és kijátszom összes rendelkezéseit, — csuffá teszem a cédula intézményét.

E világraszóló botrányt akkor követtem el, mikor megszőktetett állataim ügyében — ó igen, sürgetés céljából — ismét be kellett hatolnom a detektívek szentélyeibe.

Mint gyakorlott kliens, rögtön a Ferencz József-téri kapuhoz mentem és besiettem az «Irányító» hivatalba. Az ablak előtt mindössze öten voltak és sorba mondták be a nevüket. Gógösen szóltam a fejük felett:

Sondolat

— Gróf Széchenyi!

A fiatalember, aki a cédulákat osztogatta, rám se nézett, csak kiadott egy papirocskát. A szokás szerint titokzatosan lestenografált névből csak egy *g* és *x* voltak kivehetők ismeretlen rendeltetéssel. A cédulával félrevonultam és leültem. Az ablak előtt álló társaság lassankint eltűnt a szobából, újabb kliensek gyülekeztek. Ismét az irányító urhoz léptem, lehetőleg kiállításított forradalmi szemekkel.

— Kun Béla, — recsegtem be.

Uj nevem a legcsekélyebb benyomást sem tette a fiatalemberre. Átadta a cédulát, melyre kivételesen olvashatóan, de annál rejtélyesebben Kis volt ráírva.

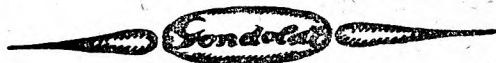
Harmadik alkalommal levett kalappal és vékony hanggal, negyedszer felhajtott gallérral és mély hanggal járultam az ablakhoz. Elővigyázati intézkedéseimmel azonban csakis romantikus hajlamaimnak tettem eleget, mert a fiatalember minden izgalom nélkül kiadott egy cédulát Csokonai Vitéz Mihály és egyet Demoszthénész bemondásra. Untam a fiatalembert, aki még harminc cédulát állított volna ki csekélységem használatára rövid félórán belül. Megelégedtem eunyi okirattal, felmentem a detektívjeimhez és újból megtárgyaltam velük a jelen sorok kiinduló pontját képező tragikus eseményt.

Lefelé folytatni akartam bosszúmúvem és elhatároztam, hogy egyetlen belépőjegyet sem adok le, hanem valami más kapun távozom. A Zrínyi-utcai kijáróknál próbálkoztam, de ezektől szigorúan a Ferencz József-téri kapuhoz utasítottak. Nem adtam fel a reményt és mindenféle titokzatos sikátorokon, udvarokon, utvesztőkön és más

alkalmatosságokon keresztül átkerültem a Béla-utcai kapuhoz, melyen a pestvidéki főkapitánysághoz lehet járulni. Itt kihuztam magamat és elfogulatlan arccal sétáltam kifelé. A kapuban rendőr állt, a rendőr rám sem hederített.

Megtaláltam a kaput, amelyen ki lehet jutni jegy nélkül! Büszke voltam, felfedezésem felér egy hőstettel. Megbosszultam mindazon polgártársakat, akik sietős dolgaik közben az Irányítóban vesztegeltek és azokat is, akik keservesen lakoltak cédulaik elvesztéséért.

A főkapitány urnak, pedig — kívánságára — bármikor bemutatom 4, azaz négy darab rendőrségi belépőmet, melyek örök bizonyosságai, hogy szellemsen megy minden és — minden jóra fog fordulni. Éppen ebben a reményben nem mondok le még csirkéimről sem, melyek azóta bizonyára tiszteletreméltó kakasokká és tyukokká serdültek.

A cukros ember karrierje

Gaál Endre doktort, aki különben kitűnő államférfi és gyógyszerész, többször emlegették már a lapok. Legutóbb azt híresztel-

ték, hogy népjóléti államtitkárrá nevezik ki legközelebb a kedves Gaál doktort. A sajtónak ezt az őszinte támogatását Gaál Endre mindig honorálni is szokta. Igen ártatlan módon. A zsebében ren-

desen tiz doboz mézcukorkát hord s a pártban, parlamenti folyosón a kegyelmes uraktól kezdve a politikai riporterekig mindenkit megkínál csinos pléhdobozaiából:

— Parancsolsz kérlek egy kis édesítőt?

A cukrosdobozok tetején mint egy Napoleon áll ma Gaál doktor. Most már komolyan fenyegeti az a veszedelem, hogy államtitkár lesz. Mutatja az alábbi beszámoló is, amelyet a Gyógyszerészek Lapja közöl a tiszteletére rendezett lakomáról.

Mint a névsorból is kitűnik, összesen 43-an vettek részt az ünnepélyen s az ünneplők közül 30 zsidó volt. Akit pedig már a zsidók is támogatnak, mikor olyan erős meggyőződésű kurzus-ember, mint Gaál doktor, az biztosra veheti a méltóságos címet.

A lakomán egyébként a patikusok lapja szerint a következők üritették poharukat Gaál Endrére:

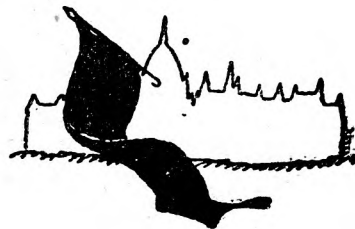
(Lakoma dr. Gaál Endre tiszteletére.) Azon alkalomból, hogy dr. Gaált a fehérgyarmati kerület nemzetgyűlési képviselőjének választotta, tisztelői lakomát rendeztek a városligeti Gundel-féle étteremben.

A lakomán a következők vettek részt: *Bleyer Károly, Fenyves Miksa, Léderer Ervin, Molnár Lipót, Molnár Alfréd, Kerpel Vilmos, Szűsz Jenő, Funk József, Molnár Manó, Kalán Gyula, Gerő Sándor, Kiss A. Andor, Pál Róbert, Bontha (Breuer) Jenő, Steiner Oszkár, Bozó Géza, Kende Ervin, Vajna József, dr. Deér Endre, dr. Dávid Viktor, Radanovics Dániel, Zoltán Béla, dr. Gabos Gyula, Török Sándor, dr. Tauffer Gábor, Rózsavölgyi Imre, Ladányi Zoltán, Koritsánszky Endre, Wittmann Elemér, Zakariás Árpád, Ispán Jenő, Simonovics Andor, Zoltán Albert, Rácz Jenő, Tóbiás Zsigmond, Straka Ödön, Czukor László, Elek Mihály, Maurer Armand, Czinner Zoltán, Csányi N., dr. Konrád Jenő, és Köhalmi Miklós.*

A szaksajtó részéről: *K. Karlow-szky Geyza* és *dr. Varságh Zoltán*. A Thallmayer cégtől: *Oberländer Rezső*. Felköszöntőt mondtak: *dr.*

Tauffer Gábor, dr. Varságh Zoltán, dr. Gaál Endre, Rózsavölgyi Imre, dr. Deér Endre, Bontha Jenő, Maurer Armand, Zoltán Béla, Ladányi Zoltán és Köhalmi Miklós.

Csatlakozunk: éljen *dr. Gaál Endre* ömértósága!

A nagyvárosok közül miért épen Budapesten legnagyobb a lakásinség?

Ha mindazok, akik méltán panaszkodtak utóbbi időkben — és szenvednek nagyszámban még ma is — a lakásrekvirálások, vagy a

meddő lakáshajszolások kellemetlenségei miatt, idejekorán türehetetlennek érzik a mások lakásnyomorát és aszerint cselekszenek is, rég felépültek volna a mindenki jogos igényeinek megfelelő, sokféle áldást rejtő, kertes családi házak. Akkor nem került volna sora, hogy a hajlékra való természetes jog kielégítése súlyos nehézségekbe ütközzön, vagy hogy annak lehetőség szerint való megoldására bárkitől csak egyetlen szobát is elrekviráljanak.

Sem a felebaráti érzés, sem a finánc-liberális szellemben kormányozott állam által egyes falánk csoportok javára kezelt összérdek nem vitte előbbre a lakásszükséglet kellő kielégítését. A városfejlesztés terén évtizedeken át egyedül a Budapestet csuf és egészségellenes kártyaházakkal ellátó hirhedt építő-szélhámosok táplálásában merült

Szondolat

ki a gondviselésünk szerepével felruházott bankok tevékenységé. Közben nem hiányoztak a legkomolyabb intelmek olyanok részéről, kik nem a lakásügy nagy szípolozóinak bérében szóltak a kérdéshez. Teljesen meddő munkát végeztek! Bezzeg produktív volt a lakásbölcsésé avatott, később a fővárostól s utóbb a tudományegyetemtől is átvett kereskedelmi kamarai titkárnak a lakásirodalmi tevékenysége. «Praktikusan» fogta a dolgot. Nem szopott semminő zseniális új terveket az újjából. Egyszerűen azt írta, ami kamarája elnöke nagybankjának és érdekelttségének üzleteihez alkalmasnak tetszett és a főváros akkori vezetőségének s az ott benfentes vállalkozóművészek törekvéseinek megfelelt. Egyikük sem látta kárát — csupán a közérdekű lakásügy s az ennek állapota miatt szenvedő lakásinségesek.

1906 június havában a kislakások dolgában akciót indított a budapesti kereskedelmi- és iparkamara. Ama bizonyos titkárnak előadására elhatározta a diszes testület: «... önálló és központi szervezet létesítését, melynek legfőbb tevékenysége az lenne, hogy megteremtse azokat a közhasznú társadalmi egyesületeket, részvénytársaságokat, szövetkezeteket, amelyek a lakásreform talaját tulajdonképpen megmunkálni hivatottak».

Való, hogy hajszálnyi pontossággal ugyanezt javasolta — a tárgyról 1897-ben Aequus álnév alatt megjelent egyik röpiratában — jelen sorok írója, csak hogy a következőkkel egészítve ki: «A jó ügy szolgálatában bárkinek lelkes csatlakozása csak örvendetesen növelheti a kifejtendő erőt, de maga az ügy érdeke követeli meg kérlelhetlenül, hogy a vezetésében való részvételnek ambíciójától már eleve tartózkodjanak az olyanok, akik az esetben, még ha igaztalanul is, de viselnék az önző érdekek bármilyen csekély látszatát.» Erről azonban szépen hallgattak a kamara ünnepélyes ülésén, amelyhez a nyitányt kellően méretezett lendülettel harsogta a korszerű sajtónak fegyelmezett kara.

Kibökték a röpiratból kilenc év után

a céljaikra felhasználható részt és el-mellőzték csupán a becsületes megvalósításához nélkülözhetetlen velejét.

Az akció nyomán megalakult rövidesen a «Magyar Közhasznú Munkáslakásépítő Részvénytársaság», mely azzal a panasszal bucsuzott el hamarosan a világtól, hogy nem lehet itt építeni, nem ad itt senki pénzt közhasznú építkezésre. Pénzt? Miért nem fordult a kamara — ugynevezett «érdemekben megőszült» — elnöke az ország legnagyobb bankjának — vele tudvalevően egyazon borbén lakozó — «érdemekben» nem kevésbé dus elnökéhez?

Az «üzletet» építőanyaggyáraival és az általa finanszírozott építésszel együttesben tervezte a bank, annak hasznait azonban, kerülve minden kockázatot, a divott erkölcsöknek megfelelően, a mások zsebéből kívánta elővarázsolni — a «közhasznú» társaságok eszközével.

Pénzt? . . . Hiszen még időt, fáradságot sem fordítottak az ügyre az alapító derék, közhasznú emberbarátok! Megszületett kérészéletre a részvénytársaság, de nem létesített «szervezeteket», elmaradtak az «egyesületek» is, melyek a program szerint «a lakásreform talaját tulajdonképpen megmunkálni hivatottak» lettek volna. Egyetlen egyet sem láttunk közülük. Meghaltak a részvénytársasággal, mielőtt fogantattak. Hát csak jó üzleteket mások közhasznú pénzével csináló részvénytársaság árnyékában lehet a «lakáskérdést tulajdonképpen megmunkálni a hivatottaknak» és nem kellett volna inkább a beigért egyesületekben munkálni ki serényen a reform célszerű programját és gyakorlati kivitelének a lehetőségét?!

Nekik azonban csak a maguk hasznát biztosító mások pénze kellett, a «szervezetek»-nek, «egyesületek»-nek pedig azt a szerepet szánták, amely bizonyos női zenekarok szappanozott vonóval művészkedő tagjainak jut — figuránsokét! . . . S akik így dolgoztak, nem az alja, hanem éppen ugynevezett színe-java volt az önös működésével lépten-nyomon a társadalmi béke ellen

izgató merkantil-kapitalisztikus rendnek! . . . És ezek (vigyázat!) szépen bekapcsolódtak a keresztény és nemzeti új világba; rehabilitálják, interjúvolják őket, sőt cikkeznek is újból közgazdaságunk sorsdöntő problémáiról, kreaturáik pedig tovább élvezik a szerintük való volt «közérdek» szolgáltatásban szerzett pozíciók méltóságát és jövedelmét.

Kérdeműlt vezetőink az ismertetett módon dolgoztak. Ezenközben mult az idő, a lakásmizéria azonban nem szállt vele tova, csak rosszabbodott. Hiába voltak a lelkiismeretes szociológusok visszatérő intelmei is, — nem lett foganatjuk. A váltakozó kormányok a főváros vezetésével együtt csak tovább terelgették a dolgot szép lassan a bankok és a protegált mester-vállalkozók profitálmái felé.

Amikor még volt építőanyag, munkaerő és mód elég, nem láttak akárcsak a pestszentlőrinci telep s a főváros — igazában alig számottevő — kislakásépítkezésének a sokszorosításához sem. Inkább ne legyen elegendő lakás, csak ne kerüljenek az «üzlet» féltékenyen őrizett szentséges kutjaihoz az érdekeltségen kívül álló profánok!

Mihamar szükébe jutottunk az építkezéshez kellő anyagoknak és munkaerőknek.

Már a háboru első évében, mikor Budapest minden kapuján fehérlett a kiadó lakások hosszú lajstroma, előrelátható volt a «nagyvárosokat s ezek közt kiváltképp Budapestet fenyegető példátlan lakásínség» eljövetele, mint azt jelen sorok írója 1915. év nyarán P. H.-ban megjelent cikksorozatban ki is mutatta, egyebek közt irván: «... háztűzhelyet ujtának a hadból visszatérő fővárosi családapák, s igen nagy mértéket ölt — a multak minden tapasztalata szerint — a házasságkötések száma, ami a konjunkturák következtében eymaradhatatlan vidéki bevándorlással együtt, a szokott arányokat messze túlhaladó lakás- és főleg kislakáskeresletet kell, hogy eredményezzen.» . . . «Elkerülhetetlen volna az egy-két évi lakáshiány még az esetben is, ha a béke beköszöntésekor

haladéktalanul indulna meg a kellő arányú építkezés. De nem indulhat meg, mert . . .» «A lakásproblémát nálunk sem lehet többé more patrio, az eddigi módon kezelni. A legfontosabb érdekek sürgetik, hogy ne a régi gyakorlat szerint, telekspekulánsok, ügyeskedő építőüzérek, anyagkartellek és támogatóik javára alkalmazandó «érvágás»-sal kezeljék a magával tehetetlen páciens, mikor vannak korszerű, hathatós gyógymódok» . . . «Nem kell szimptomatikusan kezelni a bajt, elbánhatunk már vele specifikusan, sőt elejét is vehetjük a jövőre világosan indikált profilaxissal. Foglalkozzanak csak a kérdéssel a minden anyagi érdekeltségen kívül álló, valóban hivatottak, el sem hibázhatják a helyes megoldást!» . . .

Kiáltás a pusztában maradt ez az intelem. Ki törődött «profilaxis»-al?! Jöhettek és jöttek is ide seregével a háboruban meggazdagodott vidéki kucpecalakok és az olyanok rajjai, akiket a főváros «magasabbrendű» hadikonjunkturáiban közreműködni sarkalt az ambíciójuk. Ezek terpeszkedtek és terpeszkednek itt mindenütt; főleg ezektől nem juthatott lakáshoz a fővárosban még a hadból visszatért budapesti sem, nem hogy a szerencsétlen menekülteknek juthatott volna méltó hajlék!

De amikor már ellepték volt Budapestet a merőben illetéktelen és felette alkalmatlan bevándorlottak, még akkor sem a célszerű és gyors segítség szempontjából kezelték a mi különleges «hivatottjaink» a mindenkép égető bajt, legalább a rendelkezésre levő lakás- és lakásépítő-anyagnak a szükséglethez sürgős alkalmazásával, hanem a fővárosi s az állam-kormányzat passzív támogatásától segítve, egyedül a vállalkozói haszon biztosításának, felduzzasztásának s a kőnc elosztásának a problémáján járatták eszüket. Csak «móddal siettek». Közgazdasági életünk dusan kitüntettjeit nem izgatta a nagy kérdés égető volta; most is kényelmesen készülődtek a számításuk szerint elmaradhatatlan torra. Bankok óriási telekterületeket vásároltak, «érdekeltségi körükbe vonták», ami még szabadon

Szombat

lélegzett az építési anyagokat termelő ipar- és a nyersanyag-telepek közül, a magántőke pedig erejéhez mérten követte az elsősztályú érdeműsak eme példáját.

Hogy a színrehozatalig tartó készülődés alatt se unatkozzék a várakozó közönség, nem fukarkodtak a kellemes szórakoztatóval sem. Leghatásosabban végezte produkióit — államfináncfőtekinélyünk bizalmatgerjesztő vezetése alatt — a LÁB (Lakásépítő Állandó Bizottság), melyet szinte csodás nimbus glóriája övezett mindaddig, mig szereplői a koncon meg nem egyezhetvén, egymást nyilvánosan pörére nem vetköztettek.

Államkormányzat, fővárosi vezetőség, tőke, társadalom így töltötték az időt az üzlet beéréseig, nem törődve a baj végzetes növekedésével, pedig bűnös viselkedésükkel fokozva a lakásviszonyok szörnyű voltát, az azok nyomában járó testi és lelki károkból fakadó keserű és cáfolhatatlan megismeréseket s az ezeknek megfelelő lelki diszpozíciót, a forradalmi propaganda vetésének készítették buja melegágyát!...

Hogy a lakásügy pananizmusa évtizedeken át ennyire elburjánozhatott, nem csekély büne a mult sajtójának is!...

Láttuk tehát, hogy *miként nem szabad* «tulajdonképen megmunkálni a lakásreform talaját a hivatottaknak». Most azonban a legfőbb ideje, hogy végre a helyes csapáson induljanak az *igazán* hivatottak, más erkölcsökkel, más szellemben s a célnak *valóban megfelelő* eszközökkel, amelyekre rámutatni érdemes lesz.

Az utóbb szükségessé vált rekvirálási szigorú intézkedéseket — talán igazságosabb szellemben és célszerűbb módozatokkal — a végül beállott helyzetben semminő kormányzat sem mellőzhetne volna, ha a közérdek vezérli valóban. De kell-e mondani, hogy a problema kielégítő megoldásához ez az út nem vezet?

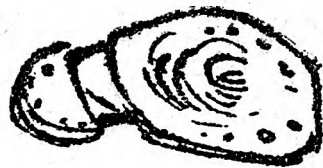
Szomorú állami helyzetünk nagy áramlatát fogja kiváltani a Budapest-ről való elköltözésnek. Közgazdasági,

társadalmi, népegészségi, erkölcsi és egyéb fontos szempontokból örvendve kellene üdvözlőnk ezt, ha e népmozgalom folyamata nem hagyatnék magára, hanem a kormányzat előrelátó, a célhoz mért intézkedéseivel gondoskodni tudnánk arról, hogy *a rég kívánatos* ok- és tervszerű decentralizációnak ez az áradata rendezetten vezetessék a kellő irányu és méretü mederbe, szigoruan megfelelően ugyancsak az imént érintett és külön fejezet alatt beható tárgyalást érdemlő *közgazdasági*, társadalmi, népegészségi, erkölcsi és egyéb fontos szempontoknak.

Azért mégis képessé kell alakítani az országos lakásügyi szervezetet arra, hogy az egyetemes érdekekkel automatice egybevágoan mentesithesse már a helyes megoldásig tartó átmenet ideje alatt is a lakásszüke s a közös lakás gyötrelmeitől azokat, akiknek örökölt, vagy magukszerezte kulturális szintjénél fogva testi-lelki megélhetésük előfeltétele a normális lakás, és igénybe vehesse a bőven kerithető szükséges helyiségeket azoktól, akiknek be gyakran hadinyereségeiktől felduzzadt önérzetéből fakadt a fővárosi és pláne nagyobb lakásra való, minden erkölcsi alapot nélküöző fényűzéses igényük.

A megfelelő gyors és erélyes intézkedésekkel folyamatba inditható természetszerű elköltözködések és kertes családházakba kitelepítések után a főváros lakásanyaga — a messzibe néző kellő átalakítások végeztével — éppen elegendő lesz arra, hogy a szükség szerint megmaradó lakosság számára a kor követelményeinek megfelelően szolgálja az otthonias hajlékokat.

Halász Manó.

Szondolat

FIXELIXIR

rövid idő alatt haját, erős bajuszt és szakállt növeszt, ára 20 korona.

Szétküldi

Török József gyógyszerész
Budapest, VI., Király-u. 12.

Bel- és külföldi illatszer, pipere, háztartási, gazdasági és fényképészeti cikkek állandóan raktáron.

Postán is szállít utánvétellel:

RADÓ

„Madonna“
DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. szám.

RÉZGÁLIC legprimább, sötétkék kristályos 1 kg. K 40.—
RAFFIA, 1 kg. K 60.—
Kénpor kénporozáshoz, 1 kg. K 28.—
Kénlap K 40.—, Vörösrézből készült permetező, mosóüstök, pálinkafőzőüstök, forrasztó pákák nagy választékban raktáron.

Szontágh Pál

Telefon rézárnyár
József 99-44. Budapest, IX., Üllői-ut 19.

NE FOGADJON EL MÁST, CSAK

1000-JÓ

védjegyű csomagolt

FÜSZEREKET

mert ezek valódisága elismert.

Minden jobb üzletben kapható.

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platinát és ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-u. 24.

BÉRAUTÓK

Cimre nyitott, csukott, elegáns kocsik
figyelni! külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nál

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY ÉS VÉRTES

Telefon:
125-34

R.-T.

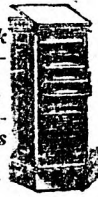
Telefon:
125-34

amerikai iroda-
berendezési
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20.

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

BALATON-LELLE

Szálloda és Penzió

Kellemes magas park a tó partján. Csónakpark. Lawn-Tennis.
Telefon. — Bérlo: FÖRSTER
KONRAD, Budapest, III. ker.,
Zsigmond-utca 50. szám.

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R.-T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-72 és
József 60-88.